

Nr 387.

Av herr **Sandberg**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 75, angående riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 75 angående riktlinjerna för den framtida jordbrukspolitiken m. m. anför departementschefen bl. a., att han i fråga om det allmänna prisstödet åt jordbruket kan acceptera jordbrukskommitténs förslag, att avvägningen av detta stöd skall ske med hänsyn till behovet vid jordbruk, vilka till storleken motsvara genomsnittet i storleksgruppen 10—20 hektar och vilka fylla rimliga anspråk i fråga om arronderingen och de fasta anläggningarnas beskaffenhet.

I flertalet av de yttranden där ifrågavarande spörsmål behandlats har emellertid gjorts gällande, att gränserna för basjordbrukets åkerareal borde sättas lägre än kommittén föreslagit. I de från norrlandshåll avgivna yttrandena har också denna fråga behandlats tämligen ingående. Sålunda har norrlandskommittén framhållit bl. a., att en priskalkyl, som grundar sig på kalkyler från typjordbruk mellan 10—20 har, synes böra förutsätta, att ett större antal representativa sådana jordbruk finnas. Såväl absolut som relativt utgöra emellertid dessa en starkt begränsad del (nu 6,5 %) av jordbruksfastigheterna i Norrland. Det kan bliva svårt att finna för olika områden typiska jordbruk i sådant antal, att därpå kan uppgöras en tillfredsställande priskalkyl. Det kunde därför finnas anledning att taga under övervägande att för Norrland använda ett annat underlag för prisstödet än jordbruk i storleksklassen 10—20 har. För Norrlands vidkommande förefalla jordbruk av storleken 5—10 hektar tills vidare kunna användas som grund. I denna storleksklass ligga f. n. cirka 25 procent av Norrlandsjordbruk. Över 10-hektargränsen komma endast 7,5 procent.

Norrlandskommittéen har dock ansett, att grundkalkylen för avvägningen av det allmänna prisstödet för Norrlands vidkommande kunde baseras på driftsresultaten vid jordbruk i storleksgruppen 10—20 har, men att det då vore nödvändigt, att undersökningarna rörande jordbrukets lönsamhet i Norrland kompletterades med undersökningar av förhållandena vid mindre jordbruk och särskilt då vid jordbruk i skogsområdena. Denna kommitténs ståndpunkt förtjänar beaktande.

Departementschefen avvisar tanken på att vid prisstödet avvägning för Norrlands del utgå från jordbruk av en lägre storleksgrupp än 10—20 har

med en hänvisning till att det synes sannolikt, att för de norrländska jordbrukarna i fortsättningen de inkomstmöjligheter, som skogsbruket erbjuder, genomsnittligt komma att åtminstone i huvudsak utgöra en motvikt mot den delvis av de topografiska förhållandena därstädes föranledda stora splittringen av inägojorden. Oavsett att invändningar kunna göras mot detta resonemang, måste det vara värdefullt att såsom grund för prisstödet åt jordbruket i Norrland kunna lägga driftsresultat även från sådana jordbruk, som kunna sägas vara i möjligaste mån representativa för landsdelen i fråga. Särskilt synes detta vara önskvärt om, såsom i flera yttranden från norrlandshåll också förutsetts, ett speciellt stöd åt det norrländska jordbruket genom prisdifferentiering å vissa slag av jordbruksprodukter bör utgå även i fortsättningen vid sidan av det allmänna prisstödet.

Departementschefen accepterar också denna anordning för Norrlands del såsom ett undantag från vad han annars anser böra gälla. Han yttrar nämligen, att därest jordbruket i Norrland eller vissa delar av Norrland ej genom verkningarna av vissa av honom omnämnda faktorer skulle uppnå avsedd lönsamhet, torde ett särskilt tillskott böra lämnas jordbruket i dessa områden i form av ett differentieringsbidrag å mjölk.

Ett särskilt stöd åt jordbruket i Norrland även i fortsättningen på sätt här är i fråga måste anses väl motiverat. Skälet därtill är i främsta rummet den geografiska belägenheten av jordbruken i Norrland och den därpå beroende kortare vegetationsperioden och de begränsningar som följa därav i fråga om valet av kulturväxter, vilket medför, att de norrländska jordbrukarna icke på samma sätt komma i åtnjutande av det allmänna prisstödet som jordbrukarna i landet i övrigt. Förhållandena inom det stora område av vårt land som räknas till Norrland äro emellertid mycket olika, och därför får det särskilda stödet givetvis lov att för olika delar av Norrland avvägas med hänsyn därtill.

Den prisdifferentiering som här är i fråga har hittills endast gällt mjölken, och departementschefen synes mena, att differentieringen även i fortsättningen uteslutande skall gälla denna produkt. Såsom i flera yttranden framhållits synes det dock önskvärt, att om möjligt även andra produkter komme i fråga. Sålunda framhåller norrlandskommittén, att det nuvarande systemet har av allt att döma resulterat i en alltför ensidig utveckling av den norrländska jordbruksproduktionen. Denna produktion kan också med fördel inriktas på flera andra saluprodukter, såsom fläsk, ägg, grönsaker. Man bör därför vid prisstödet utformning överväga att låta differentieringen av detsamma omfatta även andra produkter än mjölk. I första hand bör därvid ifrågakomma ett differentieringsbidrag å fläsk.

Med stöd av det sagda får jag alltså yrka,

att riksdagen måtte uttala att för norra Sverige typjordbrukskalkyler böra upprättas, omfattande även jordbruk i storleken

5—10 hektar, och att driftsresultaten vid dessa jordbruk beaktas vid bestämmandet av det särskilda differentieringsbidraget till jordbruket i Norrland,

och att detta särskilda bidrag bör utgå i första hand å mjölk men även å andra jordbruksprodukter.

Stockholm den 10 april 1947.

O. E. Sandberg.
